

Målsättning – avgränsning

Tidsföljd

Grunden för framställningen skall vara tidsföljd, endera epoker eller kortare perioder.

Centra – kommunikation

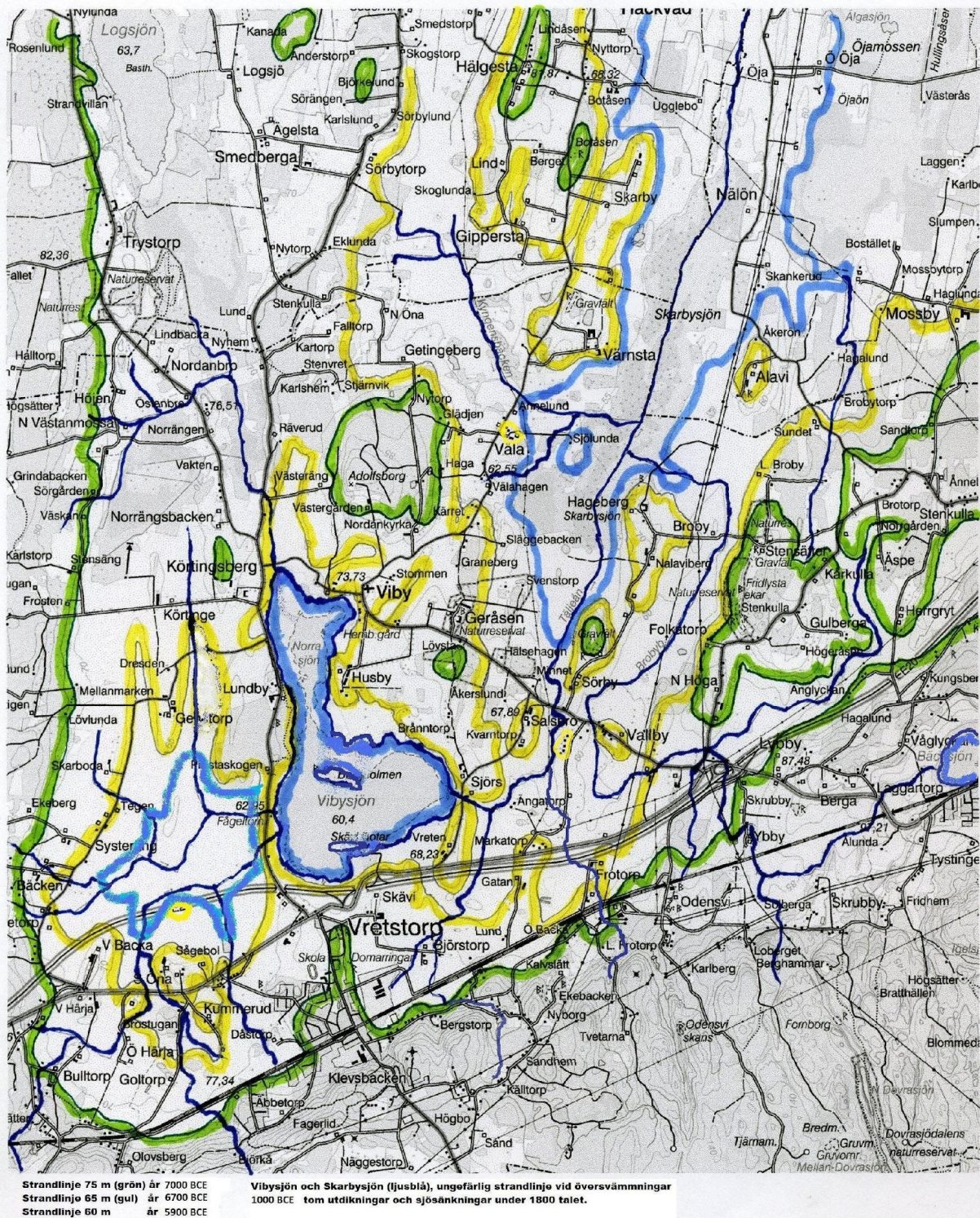
Det finns alltid någon form av centra. T.ex. bebyggelsecentra, kulturcentra, administrativt centra. Mellan dessa finns alltid någon form av kommunikation, fysisk eller kunskapsmässig. Jag vill fånga upp hur dessa centra och kommunikationen mellan dem förändras med tiden. I stora drag har förändringar under medeltiden spridits från Östra Medelhavet i steg via Europeiska kontinenten till kustområdena i Norden och slutligen till inlandet och Närke.

Geografisk avgränsning

Den geografiska avgränsningen skall vara slättbygden runt Vibysjön och Täljeåns innersta dalgång, vilket i stort motsvarar Viby socken.

Karta Viby landskapsutveckling

Samhällsstrukturer och faktorer – enskild människa

Jag vill beskriva, så långt det är praktiskt möjligt, de strukturer och faktorer som har påverkat den enskilda människans livsvillkor under tidens lopp. T.ex. hur klimatet påverkat försörjningen, hur kyrkans organisation förändrade det dagliga livet under tidig medeltid, hur järnvägen på 1860 - talet flyttade Vibys centrum till Vretstorp. De viktigaste bakomliggande faktorerna är:

Ekonomiska

Vad förorsakar förändringar i försörjningsmönster och näringar? Klimat, växt- och djurliv, befolkningsförändringar, teknik och kunskap, geografiska förändringar och kulturkontakter.

Politiska

Organisation av gemensamma uppgifter på lokal och även central nivå. T.ex. försvar, krig, beskattning, vägbyggen o.s.v. Olika status i lokalsamhället, t.ex. ledare - underställda.

Religiösa

Tro och livsuppfattning. Religiös organisation. Ritualer.

Spektakulära händelser

Händelser som av den enskilde Vibybon under tidernas lopp upplevts som storslagna eller minnesvärda.

Underlag

Jag baserar min text på publicerade böcker och uppsatser samt internet. Framförallt för 1800- och 1900-talen finns en del statistik och källmaterial publicerade på nätet.

Om man vill följa samhällsutvecklingen för ett så begränsat område som Viby, från istid till nutid, så är mängden publicerat material mycket liten. För de stora kunskapsluckor som finns, har jag efter bästa förmåga anpassat de förhållanden som gäller för t.ex. Grimstens härad, Västernärke, Närke, mellansverige och Sverige till Viby. Man kan säga att en stor del av materialet består av hypoteser för hur det kan ha gått till. Det gäller i högre grad för äldre tider.

Som bakgrundsmaterial för att beskriva samhällsutvecklingen har jag använt mig av Norstedts svenska historia som utkom mellan 2009 och 2013. I litteraturförteckningen har jag angett de underlag som använts för respektive period.

2019-07-11